

R. F. Kuangová

MAKOVÁ VÁLKA

Host

Pokud máte rádi temnou
fantasy pro dospělé,
určitě sáhněte po tomto
mistrovském díle
její nejmladší a možná
nejtemnější dcery.

The Fantasy Book Review

The Poppy War

Copyright © 2018 by Rebecca Kuang

All rights reserved

Jacket design by Dominic Forbes © HarperCollinsPublishers Ltd 2018

Jacket illustration © Jung Shan Chang

Map by Eric Gunther / Springer Cartographics LLC

Translation © Daniela Orlando, 2022

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2022

(elektronické vydání)

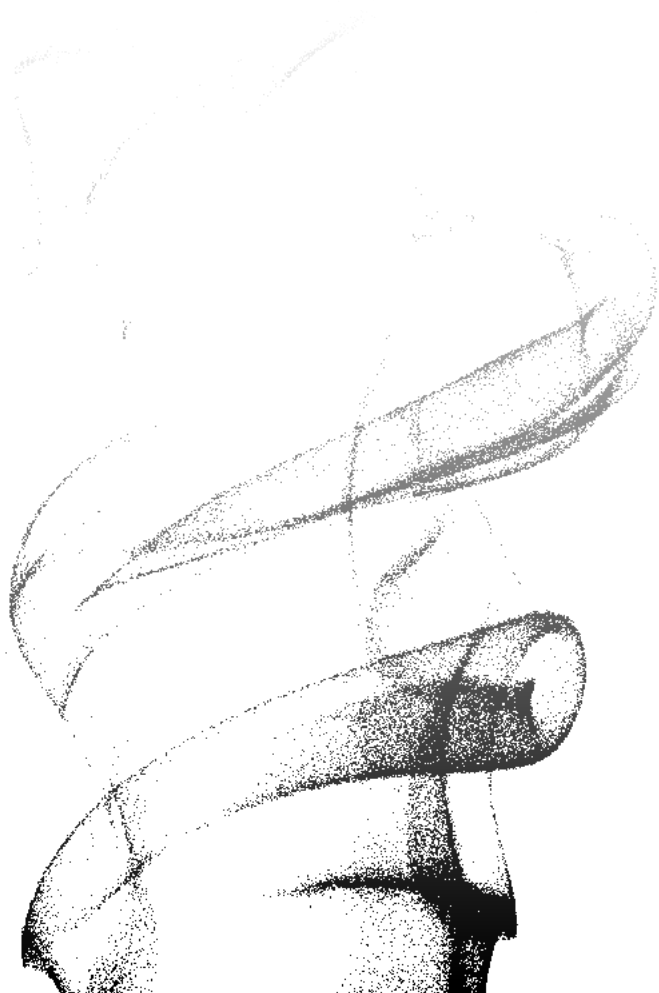
ISBN 978-80-275-1173-0 (PDF)

ISBN 978-80-275-1174-7 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1175-4 (MobiPocket)

Tohle je pro Iris

Část I

Kapitola 1

„Svlékni se.“

Rin zamrkala. „Cože?“

Dohlížitel zvedl hlavu od sešitku. „Předepsané opatření proti podvodníkům.“ Ukázal k dohlížitelce na druhém konci místnosti. „Jestli musíš, jdi k ní.“

Rin si přitiskla ruce křížem k hrudi a popošla k dohlížitelce. Ta ji odvedla za zástěnu, důkladně ji prošacovala pro případ, že by měla v nějakém tělním otvoru schovaný tahák, a podala jí beztvárovou modrou kytlici.

„Obleč si to,“ nařídila jí.

„Je to vážně nutný?“ zeptala se Rin. Když se svlékala, drkotaly jí zuby. Zkušební halena jí byla moc velká — rukávy jí splývaly přes ruce, a tak si je musela vyhrnout naněkolikrát.

„Ano.“ Dohlížitelka jí pokynula, ať se posadí na lavici. „Loni jsme přistihli dvanáct žáků s papírky schovanými v podšívce košile. Chceme mít jistotu. Otevři pusu.“

Rin otevřela ústa.

Dohlížitelka jí šťouchla do jazyka jakousi tyčinkou. „Žádné zbarvení, to je dobře. Oči dokořán.“

„Proč by se někdo nadopoval už před zkouškou?“ vyzvíдалa Rin, zatímco žena jí nadzvedávala víčka. Dohlížitelka neodpověděla.

Jakmile se ujistila, že Rin u sebe nic nemá, dala jí posunkem najevo, ať pokračuje do chodby, kde v neuspořádaném zástupu čekali další potenciální studenti a studentky. Ruce měli prázdné a tváře bez výjimky stažené obavami. Nepřinesli si na zkoušku žádné psací potřeby — do dutin ve vydlaných perech se daly schovat ruličky s napsanými odpověďmi.

„Ruce držte tak, ať na ně vidíme,“ nařídil dohlížitel, procházející kolem fronty. „Rukávy mějte neustále vyhrnuté nad lokty. Od této chvíle mezi sebou nebudete mluvit. Kdo se bude potřebovat vymočít, zvedne ruku. Vzadu v místnosti je vědro.“

„Co když se budu muset vykadit?“ zeptal se nějaký kluk.

Dohlížitel na něm spočinul pohledem.

„Zkouška trvá dvanáct hodin,“ dodal chlapec omluvně.

Dohlížitel pokrčil rameny. „Snažte se nedělat hluk.“

Rin měla ráno takovou trému, že nesnědla ani sousto. Už při pomýšlení na jídlo se jí zvedal žaludek. Její močový měchýř i střeva byly prázdné. Jen hlavu měla plnou, napěchovanou šilným množstvím matematických vzorců, básní, traktátů a historických dat, jen je vysypat do zkušebního sešitku. Byla připravená.

Do zkušební místnosti se vešlo sto žáků. Psací stoly byly rozestavené do úhledných řad po deseti. Na každém stolku ležel objemný zkušební sešitek, kalamář a psací štětec.

Většina ostatních nikanských provincií musela rok co rok vyhrazovat celé úřední budovy pro tisíce žáků přistupujících ke zkouškám. Ale újezd Tikaň v provincii Kohouta byl osadou sedláků a chalupníků. Tikaňské rodiny potřebovaly spíš pracanty na obdělávání polí než vzdělané spratky z univerzit. V Tikani se odjakživa používala jen tahle jedna třída.

Rin napochodovala do učebny spolu s ostatními žáky a posadila se na přidělené místo. Přemítala, jak asi uchazeči vypadají shora — úpravné čtverečky černých vlasů, jednotné modré kytlice a hnědé dřevěné stolky. V duchu je viděla, jak právě teď' zaplňují

totožné učebny po celé zemi a všichni v neklidném očekávání pozorují vodní hodiny.

Zuby jí zběsile jektaly v trhaném rytmu, až měla dojem, že to museli slyšet snad všichni — a nebylo to jen zimou. Začala je, ale třes se jen přesunul končetinami do rukou a kolen. Psací štětec se jí klepal v prstech a třásl stůl černými kapkami.

Sevřela štětec pevněji a podepsala se celým jménem na obálku sešitku. *Fang Žu-nin*.

Nebyla jediná, kdo měl trému. Od vědra vzadu už se ozývaly zvuky dávení.

Stiskla si zápěstí, prsty obemkla světlé jizvy po popáleninách a nadechla se. *Soustředě se*.

Vodní hodiny v rohu tiše cinkly.

„Začněte,“ vyzval je zkoušející.

Stovka zkušebních sešitků se otevřela s pleskotem, jako když naráz vzlétne hejno vrbců.

Předloni, v den, na který podle namátkového odhadu tikaňského úřadu připadaly Rininy čtrnácté narozeniny, si ji zavolali k sobě pěstouni.

To se stávalo zřídka. Fangovi si jí radši nevšímali, pokud pro ni zrovna neměli nějaký úkol, a to s ní pak mluvili, jako by udíleli povely psovi. *Zamkni krám. Pověš prádlo. Odnes sousedům tenhle balíček opia a nevracej se, dokud z nich nevytřískáš dvojnásobek toho, co jsme za něj zaplatili*.

Na židli pro hosty trůnila nějaká žena, kterou Rin ještě nikdy neviděla. Tvář měla beze zbytku pokrytou něčím bílým, co vypadalo jako rýžová mouka, přerušovaná jen zaschlými nánosy barvy na rtech a očních víčkách. Na sobě měla světlefialové šaty se vzorem slivoňových květů a stříhem, jaký by mohl slušet dívce o polovinu mladší. Její zavalitá postava přetékala přes okraje židle jako pytel obilí.

„To je ona?“ zeptala se ta žena. „Hm. Je trochu snědá — kontrolorovi to nebude moc vadit, ale budete muset jít trochu dolů s cenou.“

Na Rin padla náhlá, děsivá předtucha toho, co bude následovat. „Kdo jste?“ vyjela na ni.

„Posad' se, Rin,“ vybídl ji strýc Fang.

Napřáhl šlachovitou paži ve snaze vmanévrovat ji na židli. Rin se okamžitě obrátila k útěku. Teta Fang ji chytila za ruku a strhla ji zpátky. Následoval kratičký zápas, ale pak ji teta Fang přeprala a postrčila k židli.

„Nepůjdu do bordelu!“ rozkřičela se Rin.

„Nepřišla z bordelu, ty hloupá,“ utrhla se na ni teta Fang. „Posad' se. Měj trochu úcty k paní dohazovačce Ljú.“

Paní dohazovačka se tvářila nevzrušeně, jako by ve své branži byla často obviňována z obchodování s dětmi.

„Máš ty to ale štěstí, drahoušku,“ prohlásila. Mluvila vesele a podlézavě. „Chceš slyšet proč?“

Rin sevřela okraj židle a zadívala se na rudé rty paní Ljú. „Ne.“
Dohazovaččin úsměv zpřísněl. „Ty jsi tak milá.“

Ukázalo se, že dohazovačka našla v Tikani po dlouhém a pracném hledání muže ochotného oženit se s Rin. Byl jím zámožný kupec, živící se dovozem prasečích uší a žraločích ploutví. Byl dvakrát rozvedený a třikrát starší než ona.

„Není to skvělé?“ Dohazovačka se uchváceně usmívala.

Rin se vrhla ke dveřím. Neudělala ani dva kroky a už tetina ruka vystřelila a chytila ji za zápěstí.

Rin věděla, co přijde teď. Připravila se na facku a na kopance do žeber, kde nebudou vidět modřiny, ale teta Fang ji jen dovlakla zpátky k židli.

„Budeš se chovat slušně,“ zašeptala a její zaťaté zuby slibovaly nadcházející trest. Ale ne teď, ne před paní dohazovačkou.

Při svých krutostech dávala teta Fang přednost soukromí.

Nicnetušící dohazovačka zamrkala. „Neboj se, drahoušku. Je to senzace!“

Rin cítila, jak se jí točí hlava. Obrátila se k pěstounům a snažila se mluvit jakoby nic. „Já myslela, že mě potřebujete v krámě.“ Kdoví proč to bylo to jediné, co ji napadlo.

„O krám se postará Kesegi,“ opáčila teta Fang.

„Kesegimu je osm.“

„Však on už brzy vyroste.“ Tetě Fang zajiskřilo v očích. „A tvůj budoucí manžel je shodou okolností místním dovozním kontrolorem.“

Teď už to Rin chápala. Fangovi uzavírali obyčejný obchod — jeden sirotek v pěstounské péči výměnou za téměř úplný monopol na tikaňském černém trhu s opiem.

Strýc Fang dlouze potáhl z dýmky a vydechl. Místnost se zaplnila hustým, nasládlým dýmem. „Je to boháč. Budeš spokojená.“

Ne, to Fangovi budou spokojení. Budou moct dovážet opium ve velkém a netratit na úplatcích. Rin ale držela jazyk za zuby — dalším dohadováním by si jen uškodila. Bylo očividné, že Fangovi jsou odhodláni ji provdat, i kdyby ji museli sami dotáhnout k manželskému loži.

Nikdy o ni nestáli. Osvojili si ji jako malou jen proto, že domácnosti s méně než třemi dětmi měly po druhé makové válce z rozkazu císařovny povinnost ujímat se válečných sirotek, z nichž by se jinak stali zloději a žebráci.

Zabíjení dětí se v Tikani neschvalovalo, a tak Fangovi využívali Rin jako příručí v obchodě a pašeračku opia od chvíle, kdy se naučila počítat. Náklady na její zaopatření a stravu však byly pro Fangovy neúnosné i přes veškerou bezplatnou práci, kterou pro ně vykonávala. Teď se jim naskytla možnost se té finanční zátěže zbavit.

Dohazovačka jí vysvětlila, že tento kupec si může dovolit ji živit a šatit po zbytek jejího života. Stačí, aby mu láskyplně sloužila jako dobrá manželka, dala mu děti a starala se o jeho domácnost

(ta, jak dohazovačka poukázala, měla ne jeden, ale hned dva záchody přímo v domě). Byla to mnohem lepší nabídka, než v jakou jinak mohla doufat válečná sirota jako Rin, bez příbuzných a známostí.

Manžel pro ni, peníze pro dohazovačku a drogy pro Fangovy.

„Páni,“ vypravila ze sebe Rin. Měla pocit, že se jí podlaha houpe pod nohama. „To je skvělý. Fakt skvělý. Úžasný.“

Dohazovačka se opět rozzářila.

Rin potlačila příznaky paniky a ze všech sil se snažila dýchat pravidelně, dokud se dohazovačka neodpoklonkovala. Hluboce se uklonila Fangovým a jako nevlastní dcera jim poděkovala za námahu vynaloženou na zajištění její stabilní budoucnosti.

Vrátila se do krámku. V tichosti pracovala do setmění, přijímala objednávky, evidovala zásoby a zanášela nové objednávky do účetní knihy.

U evidence zásob je nejdůležitější dávat velký pozor při zapisování čísel. Je tak jednoduché zapsat devítku tak, že vypadá jako osmička. A ještě snazší udělat z jedničky sedmičku...

Už bylo dlouho po západu slunce, když Rin zavřela krám a zamkla za sebou dveře.

Pak si pod košili zastrčila balíček ukradeného opia a rozběhla se.

„Rin?“ Dveře knihovny se otevřely a vyhlédl z nich scvrklý mužík. „Veliká želvo! Co tady děláš? Vždyť lije.“

„Jdu vrátit knížku,“ odpověděla a zvedla nepromokavou brašnu. „A taky se vdávám.“

„Aha. Ale! Cože? Pojd' dál.“

Lektor Fejrik učil zdarma po večerech děti tikaňských rolníků, z nichž by jinak vyrostli analfabeti. Rin mu důvěřovala víc než komukoli jinému a znala jeho slabiny lépe než kdokoli jiný.

To z něj dělalo pilíř jejího únikového plánu.

„Váza je fuč,“ poznamenala, jakmile se rozhlédla po přeplněné knihovně.

Lektor Fejrik zapálil malý ohýnek v krbu a přitáhl k němu dva polštáře. Pokynul jí, ať se posadí. „Špatná rozdávká. Vlastně špatná celá noc.“

Lektor Fejrik měl politováníhodnou slabost pro dílky, hru nesmírně oblíbenou v tikaňských hráčských brlozích. Nebylo by to tak nebezpečné, kdyby mu šla lépe.

„To nedává smysl,“ prohlásil, když mu Rin vylíčila novinu s dezinformací. „Proč by tě Fangovi vyvádávali? Nejsi pro ně snad nejlepším zdrojem neplacené práce?“

„Jo, ale oni si myslí, že budu užitečnější v posteli dovozního kontrolora.“

Lektor Fejrik se zatvářil zhnuseně. „To jsou ale pitomci.“

„Takže to uděláte,“ vydechla s nadějí. „Pomůžete.“

Vzdychl. „Má milá, kdyby ti vaši dovolili u mě studovat, dokud jsi byla mladší, dalo by se o tom uvažovat... Taky jsem tehdy říkal Fangovým, říkal jsem jí, že bys mohla mít vlohy. Jenže v téhle fázi mluvíš o nemožném.“

„Ale...“

Zvedl ruku. „Rok co rok se o kche-ťü pokouší přes dvacet tisíc žáků a na akademie se dostanou stěží tři tisíce. Z Tikaně bývá mezi nimi ani ne hrstka. Soupeřila bys s bohatými dětmi, s dětmi kupců a šlechticů, a ty studovaly na zkoušky odmala.“

„Vždyť jsem k vám taky chodila na hodiny. Jak těžký to může být?“

Fejrik se uchechtl. „Umíš číst. Umíš pracovat s počítadlem. To není ten typ příprav, jaké jsou nutné k absolvování kche-ťü. Při zkouškách se prověřuje důkladná znalost historie, vyšší matematiky, logiky a klasiků...“

„Čtvero vznešených předmětů, já vím,“ přerušila ho netrpělivě. „Ale já čtu rychle. Zním víc znaků než většina dospělých tady ve

vsí. Rozhodně víc než Fangovi. Zvládnou držet krok se zbytkem žáků, jen mi dovoluňte to zkusit. Nemusím ani docházet na výuku. Stačí mi knížky.“

„Číst knihy je jedna věc,“ namítl lektor. „Příprava na kche-ťü je něco úplně jiného. Moji uchazeči žijí přípravou na zkoušky devět hodin denně, sedm dní v týdnu. Už jen práce v obchodě ti zabere víc času.“

„Můžu se učit v krámě,“ trvala na svém Rin.

„Nemáš snad pracovní povinnosti?“

„Umím dělat, é, víc věcí najednou.“

Pochybovačně se na ni zadíval a pak zavrtěl hlavou. „Měla bys na to jen dva roky. To se nedá stihnout.“

„Ale já nemám jinou možnost,“ řekla Rin ostře.

Neprovdaná dívka jako ona měla v Tikani menší cenu než homosexuální kohout. Mohla by prožít život jako služka v nějaké bohaté domácnosti — kdyby se jí podařilo podplatit správné lidi. Jinak se její možnosti omezovaly na nějakou kombinaci prostituce a žebroty.

Dramatizovala, ale nepřeháněla. Mohla by odjet z městečka, třeba i s takovým množstvím ukradeného opia, že by si zajistila místo v karavaně do kterékoli jiné provincie... ale kam by jela? Neměla žádné přátele ani příbuzné, nikoho, kdo by jí přišel na pomoc, kdyby ji oloupili nebo unesli. Neměla žádné zpeněžitelné schopnosti. V životě neopustila Tikaň a o přežití ve velkém městě nevěděla ani to nejmenší.

A kdyby ji dopadli s takovým množstvím opia... Držení opia bylo v říši hrdelním zločinem. Odtáhli by ji na náves a veřejně stali jako nejnovější oběť císařovny marné války proti drogám.

Měla jen tuto možnost. Musela zviklat lektora Fejrika.

Zvedla knížku, kterou přišla vrátit. „Tohle je Meng-c'. *Úvahy o vládnutí*. Měla jsem ho jenom tři dny, vidíte?“

„Ano,“ potvrdil, aniž se podíval do evidence.

Podala mu ji. „Přečtete mi nějaký úryvek. Je jedno jaký.“

Lektor Fejrik se pořád tvářil nedůvěřivě, ale vyhověl jí a rozvřel knihu v polovině. „Smysl pro soucit je klíčkem...“

„Lidskosti,“ dořekla. „Smysl pro stud je klíčkem spravedlivosti. Smysl pro ústupnost je klíčkem... je klíčkem, é, obřadnosti. A smysl pro správné a špatné je klíčkem inteligence.“

Lektor povytáhl obočí. „A co to znamená?“

„Nemám ponětí,“ přiznala Rin. „Upřímně řečeno, vůbec Meng-c'e nechápu. Jenom jsem se ho naučila nazpaměť.“

Lektor nalistoval konec knihy, vybral další pasáž a začal předčítat: „V Podnebesí je přítomen řád, když si všechny bytosti uvědomují, kde je jejich místo. Všechny bytosti si uvědomují, kde je jejich místo, když vykonávají úlohy jim přiřazené. Ryba se nesnaží létat. Tchoř se nesnaží plavat. Mír může zavládnout, jen pokud každá bytost dodržuje nebeský řád.“ Zaklapl knihu a zvedl hlavu. „Co tahle pasáž? Víš, co znamená?“

Rin věděla, co se jí lektor snaží naznačit.

Nikařané věřili v důsledně vymezené společenské role, neměnou hierarchii, v níž každý uvázne při narození. Vše pod nebesy má své místo. Z drobných vladařů se stávají vojenští správci, z kadetů vojáci a sirotky obsluhující v tikaňském krámku by se měly spokojit s obsluhováním v tikaňském krámku. Kche-ť se tvářila jako instituce, v níž rozhodují pouze prokázané kvality, ale jen ti nejbohatší si mohli dovolit takové lektory, aby jejich děti skutečně prošly.

Takže ať jde nebeský řád věcí do prdele. Jestli jí je v tomhle životě souzena role manželky nějakého nechutného dědka, Rin byla odhodlána ji přepsat.

„Znamená, že si umím skvěle zapamatovat spousty blábolů,“ odpověděla.

Lektor Fejrik chvíli mlčel. „Nemáš eidetickou paměť,“ namítl nakonec. „Učil jsem tě číst. Poznal bych to.“

„To nemám,“ připustila Rin. „Ale jsem umíněná, pilně se učím

a vážně nemám chuť se vdávat. Meng-c'e jsem se naučila nazpaměť za tři dny. Byla to krátká knížka, takže na delší texty budu asi potřebovat celej tejdén. Ale kolik textů je na seznamu ke zkouškám? Dvacet? Třicet?"

„Dvacet sedm.“

„Tak se je nadrtím všechny. Do posledního. Nic víc není ke splnění zkoušky zapotřebí. Ostatní předměty nejsou tak těžký — ztroskotává se na klasicích. Sám jste mi to říkal.“

To už lektor Fejrik mhouřil oči a netvářil se pochybovačně, ale zamýšleně. Rin ten výraz znala. Takhle se tvářil, když se snažil předpovědět výhru v dílcích.

V Nikanu se úspěšnost lektora odvozovala od jeho pověsti ohledně dosahovaných výsledků u státních zkoušek. Když se jeho žáci dostali na některou z akademií, přilákalo mu to klienty. Více žáků znamenalo více peněz a pro zadluženého náruživého hráče jako Fejrik byl důležitý každý nový žák. Kdyby se Rin dostala na akademii, následný příliv žáků by Fejrika zbavil hned několika nehezkých dluhů.

„Přihlášky se letos zrovna nehrnou, vidíte?“ dotírala Rin.

Lektor protáhl obličej. „Je suchý rok. Samozřejmě že zájemců je pomálu. Málokteré rodině se chce platit školné, když děti mají beztak mizivou šanci na úspěch.“

„Ale já můžu uspět,“ naléhala Rin. „A až složím zkoušku, budete mít žačku, která se dostala na akademii. Co to asi udělá s počtem vašich studentů?“

Zavrtěl hlavou. „Nemohl bych od tebe dost dobře chtít školné, Rin.“

To představovalo další problém. Rin sebrala odvalu a podívala se mu do očí. „To je v pořádku. Nemůžu si ho dovolit.“

S lektorem to viditelně cuklo.

„V krámku si nic nevydělám,“ pokračovala Rin, než se zmohl na slovo. „Skladový zásoby nejsou moje. Nedostávám plat. Musíte mi

pomocť naučit se na kche-tü zdarma a dvakrát rychlejc, než učíte ostatní žáky.“

Fejrik začal opět vrtět hlavou. „Milé děvče, přece nemůžu... to je...“

Bylo načase vynést poslední kartu. Rin vytáhla zpod stoličky koženou brašnu a mrskla s ní na stůl. Dopadla na dřevo se zvucným, příjemným žuchnutím.

Lektor ji dychtivě pozoroval, jak sahá do brašny a vytahuje z ní těžký, sladce vonící balíček. Pak další. A potom další.

„Tohle je prvotřídní opium v ceně šesti taelů,“ pronesla klidně. Šest taelů byla polovina toho, co mohl lektor Fejrik vydělat za celý rok.

„Ukradlas je Fangovým,“ poznamenal stísněně.

Rin pokrčila rameny. „Pašování je těžká práce. Fangovi vědí, co riskují. Balíčky se ztrácejí v jednom kuse. Těžko to můžou nahlásit přednostovi.“

Fejrik si začal nakrucovat převislý knír. „Nechci si Fangovy znepřátelit.“

Měl dobrý důvod k obavám. Lidé v Tikani tetě Fang neodporovali — ne, pokud jim záleželo na vlastním bezpečí. Byla trpělivá a nepředvídatelná jako had. Uměla celé roky přecházet prohřešky beze slova a pak udeřit vhodně nastraženou pilulkou s jodem.

Ale Rin za sebou zametla stopy.

„Před tejdnem jí jednu zásilku zabavila přístavní správa,“ odpověděla. „A teta se ještě nedostala k evidenci. Právě tyhle balíčky jsem označila za ztracený. Nemá je jak vystopovat.“

„Pořád by tě mohli ztlouct.“

„Ne moc.“ Přiměla se k pokrčení rameny. „Poškozený zboží by už neprovdali.“

Lektor Fejrik zíral na brašnu se zjevnou lačností.

„Platí,“ řekl nakonec a sáhl po opiu.

Rin je hbitě odtáhla. „Mám čtyři podmínky. Za prvý mě budete učit. Za druhý mě budete učit zadarmo. Za třetí, nebudete při

výuce kouřit. A za čtvrtý, jestli někomu řeknete, kde jste k tomu přišel, dám vědět vašim věřitelům, kde vás najdou.“

Lektor Fejrik ji chvíli propaloval pohledem a pak přikývl.

Odkašlala si. „A taky si chci nechat tuhle knížku.“

Trpce se pousmál.

„Byla by z tebe děsná prostitutka. Chybí ti šarm.“

„Ne,“ prohlásila teta Fang. „Potřebujeme tě v krámě.“

„Budu se učit po nocích,“ odpověděla Rin. „Nebo během prostojů.“

Teta Fang svrážila obličej a dál drhla hlubokou pánev. Všechno na ní bylo syrové — neskrývaný výraz netrpělivosti a podráždění, prsty zrudlé hodinami uklízení a praní i hlas ochraptělý od křiku na vlastního syna Kesegiho, na Rin, najaté pašeráky i strýčka Fanga, bezvládně rozvaleného v zakouřené pracovně.

„Cos mu slíbila?“ vyzvíдалa podezřívavě.

Rin strnula. „Nic.“

Teta Fang znenadání praštila s pánví na pult. Rin sebou trhla v náhlém úleku, že se na krádež přišlo.

„Co je tak hroznýho na vdávání?“ spustila teta Fang. „Když jsem se vdávala, byla jsem mladší než teď ty. Všechny ostatní holky ve vsi budou do šestnácti vdaný. Myslíš si, že jsi o tolik lepší než ony?“

Rin pocítila takovou úlevu, že se málem zapomněla tvářit patřičně zkrroušeně. „Ne. Totiž... nemyslím si to.“

„Myslíš, že to bude taková hrůza?“ Teta Fang znepokojivě ztišila hlas. „Co je v tom doopravdy? Bojíš se s ním sdílet lůžko?“

Rin na to ještě ani nepomyslela, ale už z té představy se jí svíralo hrdlo.

Teta Fang pobaveně ohrnula ret. „První noc je nejhorší, to přiznávám. Dej si do pusy chumáč vaty, ať si neprokousneš jazyk. Nekřič, leda by to po tobě chtěl. Nevyskakuj si a dělej, co ti poru-

čí — chovej se jako němá domácí otrokyně, dokud si nezískáš jeho důvěru. A až ti bude důvěřovat... začneš mu podsouvat opium — nejdřív po troškách, i když pochybuju, že ještě nikdy nekouřil. Pak mu dávej den ode dne víc a víc. Navečer, až s tebou skončí, aby si to vždycky spojoval s rozkoší a mocí.

Dávej mu pořád víc a víc, dokud si na něm nevypěstuje závislost — a na tobě taky. Ať mu zničí mysl i tělo. Budeš víceméně provdaná za živou mrtvolu, pravda, ale budeš mít jeho bohatství, statky a moc.“ Teta Fang naklonila hlavu. „Bude to potom takový utrpení, sdílet s ním lože?“

Rin se málem pozvracela. „Ale já...“

„Nebo se bojíš dětí?“ Teta Fang natáhla krk. „Ty se dájí sprovodit ze světa už v lůně. Pracuješ přece v apatyce. Znáš to. Nejdřív mu ale dej aspoň jednoho syna. Upevni si postavení první manželky, ať nemá co vyhazovat peníze za nějakou konkubínu.“

„Ale to já nechci,“ pronesla přiškrceně Rin. *Nechci dopadnout jako ty.*

„A koho zajímá, co chceš?“ optala se teta Fang vlídně. „Jsi válečná sirota. Nemáš rodiče, postavení ani styky. Kontrolorovi je naštěstí jedno, že nejsi hezká, zajímá ho jen tvoje mládí. Tohle je to nejlepší, co pro tebe můžu udělat. Žádnou další šanci už nedostaneš.“

„Ale kche-tü...“

„Ale kche-tü,“ opičila se po ní teta Fang. „Odkdy obelháváš sama sebe? Ty si myslíš, že se dostaneš na akademii?“

„Jo, myslím.“ Rin se narovнала a pokusila se dodat svému hlasu jistotu. *Uklidni se. Pořád na ni máš páku.* „A ty mi to dovolíš. Protože úřady se jednoho dne můžou začít vyptávat, odkud se bere to opium.“

Teta Fang si ji chvíli přeměřovala pohledem. „Chceš umřít?“ zeptala se.

Rin věděla, že to není planá hrozba. Tetu Fang nemusel nikdo pobízet k uzavírání nedořešených otázek. Rin to viděla na vlastní

oči a skoro celý život se snažila předejít tomu, aby se z ní stala další nedořešená otázka.

Teď se ale mohla bránit.

„Kdybych se začala pohřešovat, lektor Fejrik oznámí úřadům, co přesně se mi stalo,“ opáčila nahlas. „A poví tvému synovi, cos udělala.“

„Kesegimu na tom nesejde,“ zamračila se teta Fang.

„Vychovala jsem ho. Kesegi mě má rád,“ nedala se Rin. „A ty máš ráda jeho. Nechceš, aby věděl, čím se živiš. Proto ho neposíláš do krámku. A proto ho musím zabavovat v pokoji, když tě ti tvoji pašeráci odvolají z domu.“

Teď už se trefila do černého. Teta Fang na ni zůstala civět s otevřenými ústy a rozšířeným chrípím.

„Nech mě to aspoň zkusit,“ zaprosila Rin. „Když mi dovolíš studovat, nemůžeš tím nic ztratit. Jestli udělám zkoušku, tak se mě aspoň zbavíš — a jestli ne, pořád budeš mít nevěstu.“

Teta Fang sevřela pánev. Rin se mimoděk napjala, ale teta Fang se jen vrátila k zuřivému drhnutí.

„Zkus se učit v krámě a vyhodím tě na ulici,“ procedila. „Nechci, aby se to doneslo kontrolorovi.“

„Platí,“ zalhala Rin, jako když tiskne.

Teta Fang si odfrkla. „A co bude, když se dostaneš na školu? Kdo bude platit školný, tvůj milovanej, zchudlej lektor?“

Rin zaváhala. Doufala, že Fangovi by jí mohli proplatit věno, aby měla na školné, ale teď už jasně viděla, že to byla bláhová naděje.

„Na Sinegardu se studuje zadarmo,“ odušila.

Teta Fang se rozesmála na celé kolo. „Na Sinegardu! Ty si myslíš, že se dostaneš na Sinegard?“

Rin zvedla hlavu. „Mohla bych.“

Vojenská akademie v Sinegardu byla nejvyhlášenější školou v říši, cvičištěm budoucích vojevůdců a státníků. Zájemce z venkovského jihu přijímala málokdy, pokud vůbec.

„Vážně obelháváš sama sebe,“ vyprskla znovu teta Fang. „Dobrá — uč se, jestli chceš, když ti to udělá radost. Klidně se přihlas ke zkouškám. Ale až neuspěješ, provdáš se za kontrolora. A ještě budeš ráda.“

Té noci, za svitu ukradené svíčky na podlaze stísněné ložnice, o které se dělila s Kesegim, Rin rozevřela první učebnici ke zkouškám.

Při kche-tü se prověřovalo čtvero vznešených předmětů — dějepis, matematika, logika a klasici. Říšští úředníci v Sinegardu považovali tyto předměty za nedílnou součást průpravy učence a státníka. Rin se je musela všechny naučit do svých šestnáctých narozenin.

Stanovila si přísný rozvrh — každý týden přečte nejméně dvě knihy a každý den se bude věnovat dvěma různým předmětům. Každou noc po zavírací době běžela rovnou k lektoru Fejrikovi a vracela se domů s náručí dalších knih.

Nejsnáze se jí učil dějepis. Dějiny Nikanu byly velice zábavnou ságou nepřetržitého válčení. Říše vznikla před tisícem let zásluhou mocného meče nelítostného Rudého císaře. Ten zlikvidoval mnišské řády, roztroušené po celém světadílu, a vybudoval sjednocený stát dosud nevídaných rozměrů. Bylo to poprvé, kdy o sobě Nikančané začali uvažovat jako o jednotném národě. Rudý císař vytvořil závaznou normu nikarštiny, stanovil povolené míry a váhy a vystavěl síť silnic, propojujících rozlehlé území říše.

Nově založená nikarská říše však nepřežila smrt Rudého císaře. Jeho početní dědici ji krvavě rozvrátili v následném období válčících států, kdy se Nikan rozpadl na dvanáct soupeřících provincií.

Obrovská země byla od té doby znovu sjednocena, dobytá, vykořisťována, rozmetána na kusy a pak opět sjednocena. Nikan válčil nejdříve s chány severního Vnitrozemí a potom s vysokými západňany z dálného zámoří. V obou případech se ukázalo, že tak velká říše nebude pod cizí nadvládou nikdy trpět dlouho.

Ze všech rádooby dobyvatelů Nikanu se nejdál dostal Mukenský svaz. Ostrovní země napadla Nikan v době, kdy vnitřní rozbroje mezi provinciemi dostoupily vrcholu. Bylo zapotřebí dvou makových válek a padesáti let krvavé okupace, než si Nikan opět vybojoval nezávislost.

Císařovna Su Ta-ťi, poslední žijící členka tria, které se ujalo moci ve státě za druhé makové války, nyní vládla zemi tvořené Dvanácti provinciemi, již se nikdy tak úplně nepodařilo dosáhnout těžce jednoty, jakou jí vnutil Rudý císař.

Nikarská říše se v průběhu dějin osvědčila jako nepřemožitelná. Byla však také vratká, nejednotná a stávající období míru neslibovalo dlouhé trvání.

Jestli se Rin z dějin své vlasti něčemu naučila, tak tomu, že jediným trvalým rysem nikarské říše je válka.

Druhý předmět, matematika, byl pěkná fuška. Nebyl kdovíjak obtížný, ale únavný a nudný. Účelem zkoušek nebylo vytrýdit geniální matematiky, ale spíš žáky schopné poradit si se zemskými financemi, účetními knihami a podobně. Rin vedla účetnictví pro Fangovy od chvíle, kdy se naučila počítat. Měla vrozený talent pro pomyslné žonglování s velkými částkami. Musela se sice doučit abstraktnější trigonometrické věty, zřejmě důležité pro námořní bitvy, ale zjistila, že se dají zapamatovat příjemně snadno.

Třetí část, logika, jí byla úplně cizí. Při kche-ťu se logické rébusy předkládaly jako otevřené otázky. Cvičně si nalistovala ukázkovou zkoušku. První otázka zněla: „Učenec mine cestou po prošlapané pěšině hrušeň. Ta je obtěžkaná plody tak velkými, že se pod jejich vahou prohýbají větve. Ale učenec si z ní neutrhne. Proč?“

Protože to není jeho hrušeň, pomyslela si okamžitě Rin. Protože by to mohla být hrušeň tety Fang a ta by mu rozbila hlavu lopatou. Takové odpovědi však byly buď mravoučné, nebo nejisté. Řešení hádanky muselo být obsaženo v samotné otázce. V nastíněném scénáři musel být nějaký chyták, nějaký vnitřní rozpor.

Rin musela dlouho přemýšlet, než dospěla k odpovědi: *Jestli má hrušeň u proslapané pěšiny tolik ovoce, určitě je s těmi plody něco v nepořádku.*

Čím víc to Rin procvičovala, tím zřetelněji vnímala rébusy jako hry. Jejich luštění jí přinášelo nemalé uspokojení. Kreslila si do prachu diagramy, studovala uspořádání sylogismů a učila se nazpaměť nejběžnější logické klamy. Za několik měsíců už uměla zodpovídat tento typ otázek v několika vteřinách.

Zdaleka nejhorším předmětem byli klasici. Ti byli v jejím střídavém rozvrhu výjimkou. Studovala je každý den.

Při této části zkoušek museli žáci odříkávat, rozebírat a porovnávat texty z předem stanoveného kánonu sedmadvaceti knih. Ty byly napsány ne novodobým písmem, ale staronikarštinou, nechvalně proslulou svými nepředvídatelnými mluvnickými pravidly a obtížnou výslovností. Obsahovaly básně, filozofická pojednání a úvahy o správě státu, sepsané bájnými učenými z dávných dob. Měly utvářet mravní uvědomění budoucích nikarských státníků. A byly bez výjimky hrozně matující.

U klasiků se Rin nemohla spoléhat na to, že dospěje ke správné odpovědi rozumnou úvahou jako v logice a matematice. Klasici vyžadovali znalostní bázi, kterou si většina žáků pomalu budovala od chvíle, kdy se naučili číst. Rin musela během dvou let dohnat víc než pět let nepřetržitého studia.

Za tímto účelem dosáhla pozoruhodných výkonů v bezduchém šprtání.

Při obcházení starých hradeb obepínajících Tikaň recitovala pozpátku. Při přeskokování jezera z jednoho kůlu na druhý recitovala zrychleně. V krámku si mumlala pod nos, a když se zákazníci dožadovali pomoci, podrážděně jim odsekávala. Nešla spát, dokud bezchybně neodříkala celé učivo na daný den. Při probouzení už skandovala klasické sbírky a děsila tím Kesegiho, přesvědčeného, že je posedlá duchy. A svým způsobem i byla —

zdávalo se jí o prastarých básních, sepsaných dávno mrtvými hlasy, a probouzela se celá roztřesená ze zlých snů, v nichž je spleťla.

„Cesta nebe se vyvíjí, a to bez přestání, tak se také vytváří deset tisíc věcí... tak se k nim celý svět obrací. Cesta mudřeců se vyvíjí, a to bez přestání, tak se jim podvoluje všechno uvnitř čtyř oceánů.“

Rin odložila Čuang-c'ovy *Letopisy* a zamračila se. Neměla poňtí, o čem to Čuang-c' píše, a navíc ani nechápala, proč si umanut psát zrovna nejotravnějším ze všech rozvláčných stylů.

Tomu, co četla, rozuměla pramálo. I učencům z hory Jüe-lu dělalo potíže porozumět klasikům a od ní se těžko dalo očekávat, že se dopídí jejich smyslu bez cizí pomoci. A jelikož neměla čas ani znalosti k hlubšímu pohroužení do textů — a protože ji nenapadaly žádné praktické mnemotechnické pomůcky, žádné postupy, jak urychlit učení klasiků —, musela si je zkrátka zapamatovat slovo od slova a doufat, že to bude stačit.

Všude chodila s knihou. Učila se při jídle. Když na ni padla únava, představovala si výjevy, v nichž sama sobě líčila nejhorší možnou budoucnost.

Jdeš k oltáři v šatech, který ti nepadnou. Klepeš se. On čeká na konci chrámové lodě. Dívá se na tebe jako na štavnatý, vykrmený prase, prorostlej plát masa naservírovanéj zákazníkovi. Po suchých rtech si roztírá sliny. Během hostiny z tebe ani na okamžik nespustí oči. Když je po všem, odnese si tě do ložnice. Povalí tě na postel.

Otrásla se. Pevně zavřela oči. Znovu je otevřela a vrátila se k rozčtené pasáži.

V patnácti letech už měla Rin v hlavě uložené ohromné množství staronikarského písemnictví a většinu z toho uměla i odříkat. Stále však dělala chyby — vynechávala slova, přehazovala složité vedlejší věty a pletla si pořadí slok.

Věděla, že by to stačilo ke složení přijímacích zkoušek na pedagogickou školu nebo medicínu. Tušila, že by se mohla dostat dokonce i do badatelského ústavu na hoře Jüe-lu, kde nejnadanější nikanští myslitelé vytvářejí strhující literární díla a hloubají nad taji přírody.

Žádnou z těchto škol si však nemohla dovolit. Musí se dostat na Sinegard. Musí se dostat mezi žáky s nejlepšími výsledky nejen ve vsi, ale v celé zemi. Jinak ty dva roky studia přijdou nazmar.

Musela si vybrousit paměť k dokonalosti.

Přestala spát.

Oči měla zarudlé a opuchlé. Hlava se jí motala z mnohadenního biflování. Když si jednoho večera došla k lektoru Fejrikovi pro další přiděl knih, měla zoufalý, nepřítomný pohled. Mluvil a ona zírala někam za něj. Jeho slova kolem ní proploovala jako mraky — skoro ho ani nevnímala.

„Rin. Podívej se na mě.“

Zprudka se nadechla a přinutila se na rozmazanou postavu zaostřit.

„Jak to zvládáš?“

„Já to nedokážu,“ zašeptala. „Už mi zbývají jenom dva měsíce a nedokážu to. Všechno, co si nacpu do hlavy, se mi z ní zase vysype a...“ Hrud' se jí rychle zvedala a klesala.

„Ach, Rin.“

Slova se z ní jen řinula. Mluvila, ani nevěděla jak. „Co se stane, když neprojdou? Co když mě přece jen provdají? Třeba bych ho mohla zabít. Udusit ho ve spánku, víte? Zdědila bych pak jeho jmění? To by bylo dobrý, ne?“ Neovladatelně se rozesmála. Po tvářích se jí koulely slzy. „Je to snazší, než ho držet pod drogama. Nikdo by se to nedozvěděl.“

Lektor Fejrik vyskočil a přitáhl si stoličku. „Posaď se, děvče.“

Rin se rozklepala. „Nemůžu. Ještě musím do zítřka dočíst Fu-c'ova *Analekta*.“

„Žu-nin. Sedni si.“

Dosedla na stoličku.

Lektor Fejrik se posadil naproti ní a vzal jí za ruce. „Povím ti příběh,“ začal. „Kdysi, není to tak dávno, žil jeden mudřec z velmi chudé rodiny. Byl tak slabý, že se nemohl lopotit dlouhé hodiny na poli, a jedinou možností, jak zaopatřit rodiče ve stáří, pro něj bylo uchytit se ve státní správě a získat slušný plat. Nejdříve se ale musel dostat na akademii. Za poslední úspory si koupil sadu učebnic a přihlásil se ke zkouškám. Byl velice unavený, protože celý den dřel na poli a učit se mohl jen po nocích.“

Rin zamrkala a zavřela oči. Ramena se jí zvedla a Rin přemohla zívnutí.

Lektor Fejrik jí luskl prsty před očima. „Mudřec musel vymyslet, jak zůstat vzhůru. A tak si připíchl konec copu ke stropu a vždycky, když svěsil hlavu, vlasy ho zatahaly za kůži na temeni a bolest ho probudila.“ Soucitně se usmál. „Už to skoro máš, Rin. Ještě kousek. Hlavně nezabíjej manžela, prosím tě.“

Ale Rin už ho neposlouchala.

„Bolest mu pomohla udržet pozornost,“ pronesla.

„To jsem tím zrovna nechtěl —“

„Bolest mu pomohla udržet pozornost,“ zopakovala.

Bolest by mohla pomoci udržet pozornost i jí.

A tak si Rin vždycky postavila ke knížkám svíčku, a jakmile začala klimbat, kapala si z ní horký vosk na ruku. Když jí do očí vhrkly slzy bolesti, otřela si je a pokračovala v učení.

V den, kdy skládala zkoušku, měla paže pokryté jizvami po spáleninách.

Lektor Fejrik se jí pak vyptával, jak to šlo. Nedokázala mu odpovědět. Nevybavovala si ty hrozné, úmorné hodiny ani po několika dnech. V paměti jí po nich zela mezera. Když se pokoušela rozpo-